

Predicting Marital Compatibility Based on Conflict Resolution Methods in Married Women

Seyed Hamid Atashpour ^{1*}, Farzane Delforozi ²

1 Associate Professor, Department of Clinical Psychology, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran

2 Associate Professor, Department of Clinical Psychology, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran

* **Corresponding author:** Atashpour

Received: 2024-04-16

Accepted: 2024-06-09

Abstract

The aim of the present research was to predict marital compatibility based on conflict resolution methods in married women of Shahinshahr city. Correlation research method is predictive. The statistical population of the study included all married women living in Shahinshahr city, of which 200 participated in this study voluntarily and available. Research tools include demographic questionnaire, Spiner's Marital Compatibility Questionnaire (1976), Rahim's Conflict Resolution Styles Questionnaire (1983). Data analysis was done at two descriptive and inferential levels. The statistical calculations of this research were done using SPSS statistical software, version 24 and AMOS statistical software, version 24. The research results showed that conflict resolution methods can predict marital compatibility. The results of the research showed that among the conflict resolution styles, which included integration style, compromise style, dominant style, obliging style and avoidant style, integration and compromise styles have shown a significant relationship with compatibility ($P < 0.001$) and Other styles have no significant relationship ($P < 0.05$).

Keywords: Conflict resolution style, Marital compatibility, Married women

© 2023 Journal of Mental Health in School (JMHS)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article: Atashpour, S.H. (2024). Predicting Marital Compatibility Based on Conflict Resolution Methods in Married Women. *JMHS*, 2(2): 74-83.

پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس شیوه‌های حل تعارض در زنان متأهل

سید حمید آتش پور^{۱*}، فرزانه دلفروزی^۲

^۱ دانشیار، گروه روانشناسی بالینی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

^۲ کارشناس ارشد، گروه روانشناسی عمومی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

* نویسنده مسئول: آتش پور

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۲۸

چکیده

هدف تحقیق حاضر پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس شیوه‌های حل تعارض در زنان متأهل شهر شاهین‌شهر بوده است. روش پژوهش همبستگی از نوع پیش‌بینی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل ساکن در شهر شاهین‌شهر بوده که از بین آنها تعداد ۲۰۰ نفر به صورت داوطلبانه و در دسترس در این پژوهش شرکت کردند. ابزار تحقیق شامل پرسشنامه دموگرافیک، پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپاینر (۱۹۷۶)، پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم (۱۹۸۳) بوده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شد. محاسبات آماری این پژوهش با استفاده از نرم افزار آماری SPSS، نسخه ۲۴ و نرم افزار آماری AMOS، نسخه ۲۴ انجام گرفته است. نتایج تحقیق نشان داد که شیوه‌های حل تعارض توان پیش‌بینی کنندگی سازگاری زناشویی را دارند. نتایج تحقیق نشان داد که از بین سبک‌های حل تعارض که شامل سبک یکپارچگی، سبک مصالحه، سبک مسلط، سبک ملزم شده و سبک اجتناب کننده بوده است، سبک‌های یکپارچگی و مصالحه با سازگاری ارتباط معنادار نشان داده اند ($P < 0/001$) و سبک‌های دیگر ارتباط معنادار نداشته اند ($P > 0/05$).

واژگان کلیدی: سبک‌های حل تعارض، سازگاری زناشویی، زنان متأهل

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه سلامت روان در مدرسه محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: آتش پور، سید حمید (۱۴۰۳) پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس شیوه‌های حل تعارض در زنان متأهل.. فصلنامه سلامت روان در مدرسه، ۲(۲): ۸۳-۷۴.

مقدمه

ناسازگاری زناشویی یکی از علل مهم گرایش به طلاق در زنان می‌باشد (روشنی و همکاران، ۱۳۹۸). سازگاری زناشویی یکی از شاخص‌های کلیدی یک رابطه باکیفیت است (Bertoni و همکاران، ۲۰۲۰). Spanier (۱۹۷۶) سازگاری زناشویی را هماهنگی همسران با یکدیگر توصیف کرد و از رضایت زناشویی، انسجام، توافق، محبت و تعارض به‌عنوان عوامل مؤثر در سطوح سازگاری زناشویی نام برد (Akgün و Ünal، ۲۰۲۰). از سوی دیگر سازگاری زناشویی فرآیندی است که طی آن زوجین متأهل به رضایت متقابل و به اهداف مشترک دست یافته و در عین حال درجه مناسبی از فردیت خود را حفظ می‌کنند. آنچه که در

ازدواج، یکی از مهم‌ترین تصمیمات زندگی هر انسانی می‌باشد. آدمی حاصل ازدواج است و سالم‌بودن انسان را می‌توان نتیجه یک ازدواج سالم دانست (صاحبدل و پاکدامن، ۱۳۹۷). به‌گونه‌ای که روابط رضایت‌بخش و حمایتی به‌شدت با درجه بالاتری از سلامتی و رفاه در ارتباط است (Pietromonaco و همکاران، ۲۰۲۲) و نارضایتی در روابط منجر به افزایش خطر مرگ‌ومیر (Lev-ari و همکاران، ۲۰۲۱) افسردگی و اضطراب می‌شود (علیپور و همکاران، ۲۰۲۰). آمارها در کشور حاکی از آن است که میزان درخواست طلاق از جانب زنان روزبه‌روز در حال افزایش است و

Wagner, ۲۰۱۸). اگرچه هیچ رابطه‌ای سیر آرامی ندارد. در همه روابط، تعارض و عواطف منفی وجود دارد. مشکلات در روابط صمیمی بالاخره زمانی هر فردی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. تضاد زیاد، خسته کننده است و باعث احساس محنت و تنهایی در زوجها می‌شود. رابطه زناشویی ناخوشایند و رنج آور با افزایش افسردگی، اضطراب، و سوء مصرف مواد رابطه دارد. فرزندان در خانه‌های دارای تعارض بالا به احتمال زیاد دچار آشفتگی و حتی خودکشی می‌شوند (فروزی، ۲۰۰۶، ترجمه غیائی و پورصالحی، ۱۴۰۱).

به همین دلیل سازگاری زناشویی یکی از مهم‌ترین چالش‌ها برای علم روابط است به صورتی که مطالعات علمی در زمینه سازگاری زناشویی در دهه‌های اخیر، توجه بسیاری از روان‌شناسان و مشاوران خانواده و ازدواج را به خود جلب کرده است. در همین راستا پژوهشگران در تحقیقات خود ابعاد متفاوتی را در مورد آن مورد بررسی و موشکافی قرار داده و به دنبال درک عواملی هستند که بر سازگاری زناشویی اثر گذار بوده و منجر به تغییر در آن می‌گردند. پژوهش‌های اصلی و باباخانی (۱۳۹۸) نشان داد که سازگاری زناشویی بر اساس تمایز یافتگی خود و سخت‌روی با میانجیگری سبک‌های حل تعارض قابل پیش‌بینی است. محمد زاده شهیر (۱۳۹۸) نقش همدلی، قردردانی و سبک‌های حل تعارض در پیش‌بینی سازگاری زناشویی نشان دادند.

حال با توجه به مطالب ذکر شده سازگاری زناشویی نقش مهمی در تدام و پایداری زندگی زوجین و همچنین سلامت جسمی و روانی، روابط زوجی و خانواده دارد و نشئت گرفته از عوامل متعددی است که در مطالعات ذکر شده محققان سعی در تبیین آن داشته‌اند. بدین جهت توجه به سازگاری زناشویی از بعد سبک‌های حل تعارض می‌تواند، به عملکرد مشاوران جهت افزایش سلامت روابط زوجین درآموزش‌ها و درمان‌های زوجی کمک کننده باشد و به تبع افزایش سلامت خانواده و جامعه که یکی از اهداف محققان می‌باشد را تحت تاثیر قرار دهد؛ در این پژوهش به پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس شیوه‌های حل تعارض در زنان متأهل پرداخته شده است.

روش

روش پژوهش همبستگی از نوع پیش‌بینی است. جامعه آماری پژوهش دربرگیرنده کلیه زنان متأهل ساکن در شهر شاهین‌شهر می‌باشد (تعداد تقریبی ۲۰۰ نفر). روش نمونه‌گیری در این پژوهش به صورت در دسترس می‌باشد برای انجام پژوهش از طریق فراخوان مجازی و آنلاین در شبکه‌های اجتماعی ۲۰۰ نفر از زنان متأهل ساکن شهر شاهین‌شهر به صورت داوطلبانه در دسترس در این پژوهش شرکت کردند.

سازگاری زناشویی مهم است، به اشتراک گذاری تجربیات، علایق و ارزش‌ها، احترام به نیازها، اهداف و خلق و خوی فردی شریک زندگی، حفظ خطوط باز ارتباط و ابراز احساسات، شفاف‌سازی نقش‌ها و مسئولیت‌ها، همکاری در تصمیم‌گیری، حل مسئله و تربیت کودکان و دستیابی به ارضای جنسی متقابل است. سازگاری زناشویی بالا در بین زوجین با رضایت از زندگی (Işık و همکاران، ۲۰۲۰)، کیفیت زندگی (Zurlo و همکاران، ۲۰۱۹)، نشاط و شادکامی (Alp Yilmaz و Uzunçakmak، ۲۰۲۱؛ تفسیله و علمی، ۱۳۹۸)، بهزیستی روانشناختی و سلامت خانواده (Jiménez-Picón و همکاران، ۲۰۲۱) در ارتباط است. این درحالی است که سازگاری زناشویی پایین منجر به بروز بیماری‌های روان‌تنی (Taşcıoğlu و همکاران، ۲۰۲۱)، افزایش افسردگی (Gatien و همکاران، ۲۰۲۱؛ Mangialavori و همکاران، ۲۰۱۹؛ Ripley و همکاران، ۲۰۱۸؛ Jaffar و همکاران، ۲۰۱۸؛ Whisman و همکاران، ۲۰۱۸)، اضطراب (Gatien و همکاران؛ Jaffar و همکاران، ۲۰۱۸؛ Whisman و همکاران، ۲۰۱۸) و پریشانی روانی و پریشانی فردی (Li و همکاران، ۲۰۱۸؛ Tilden؛ همکاران، ۲۰۱۹) در زوجین می‌گردد. Spanier و Coll (۱۹۷۶) سازگاری زناشویی را دربرگیرنده طیف وسیعی از مؤلفه‌ها از جمله رضایت زناشویی توصیف می‌کنند که برای پیش‌بینی موفقیت زناشویی استفاده می‌شود (Kendrick و Drentea، ۲۰۱۶).

در این میان یکی از عناصری که منجر به کاهش سازگاری زناشویی می‌شود تعارض زناشویی^۱ است (عمرانی و همکاران، ۱۳۹۷). تعارض زناشویی منجر به کاهش سلامت روانی و جسمی و کاهش رفاه عاطفی می‌گردد. مفهوم تعارض به‌عنوان ناسازگاری بین دو فرد از نظر خواسته‌ها، اهداف و عملکردها تعریف می‌شود (Ünal و Akgün، ۲۰۲۰). تعارض پدیده‌ای طبیعی و ذاتی روابط زناشویی است اما آنچه که از اهمیت بالایی برخوردار است توانایی شرکا برای برقراری ارتباط موثر در مورد تعارض و شیوه حل آنها است. شیوه‌های حل تعارض زوجین ممکن است شامل راهبردهای سازنده یا مخرب باشد. راهبردهای سازنده شامل پذیرش دیدگاه طرف مقابل، باز بودن برای بحث در مورد انگیزه‌های تعارض و تلاش برای حل مشکل است. در مقابل، راهبردهای مخرب شامل خصومت، رقابت و کناره‌گیری از تعارض است. مطالعات نشان داده که غلبه راهبردهای سازنده در بیان و حل تعارض‌ها به نفع رضایت زناشویی، سلامت خانواده و رشد مهارت‌های اجتماعی برای کودکان است و از سوی دیگر استفاده مکرر از راهبردهای مخرب با مشکلات رفتاری در کودکان و افزایش تنش خانوادگی و ایجاد درگیری‌های بیشتر همراه است (Delatorre و

مقیاس سازگاری زناشویی^۲

مقیاس سازگاری زناشویی در سال ۱۹۷۶ توسط Spanier ساخته شد. این مقیاس یک ابزار ۳۲ سوالی برای ارزیابی کیفیت رابطه زناشویی زنان و شوهران و شاخص‌های کلی زناشویی را تعیین می‌کند. تحلیل عاملی نشان داد که این مقیاس چهار بعد رابطه را می‌سنجد، که عبارتند از: رضایت دونفره، همبستگی دونفره، توافق دونفره، و ابراز عواطف دونفره. در جدول (۲) مقیاس درجه‌بندی سؤالات مقیاس سازگاری زناشویی آورده شده است.

ملاک‌های ورود به پژوهش شامل تأهل، نداشتن بیماری شدید روانی، داشتن سواد در حد دیپلم بوده است و ملاک‌های خروج شامل خروج از وضعیت تأهل و مشخص شدن بیماری روانی شدید می‌باشد. در پژوهش حاضر به منظور جانب‌داری از حقوق آزمودنی‌ها و حفظ حریم خصوصی و انسانی آنها ملاحظات اخلاقی صورت گرفت.

پرسشنامه دموگرافیک

این پرسشنامه شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی از جمله، جنس، سن، طول مدت ازدواج و مدرک تحصیلی می‌باشد.

جدول ۱: توزیع سؤالات مقیاس سازگاری زناشویی

شماره سؤالات	تعداد سؤالات	زیر مقیاس
۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۳۱-۳۲	۱۲	رضایت دونفره (رضایت زوجین)
۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸	۶	همبستگی دونفره (همبستگی زوجین)
۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵	۴	توافق دونفره (توافق زوجین)
۴-۶-۲۹-۳۰	۲	ابراز عواطف دونفره

جدول ۲: مقیاس درجه‌بندی سؤالات مقیاس سازگاری زناشویی

کاملاً مخالف	مخالف	نه موافق نه مخالف	موافق	کاملاً موافق	گزینه انتخابی
۱	۲	۳	۴	۵	امتیاز

ضریب همبستگی بین نمرات زنان و شوهران طی دوبار اجرا در کل نمرات ۰/۸۶، مقیاس فرعی اول ۰/۶۸، مقیاس فرعی دوم ۰/۷۵، مقیاس فرعی سوم ۰/۷۱ و مقیاس فرعی چهارم ۰/۶۱ به دست آمد (کرمانی مامازندی و همکاران، ۱۳۹۸).

پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم^۳

این پرسشنامه توسط رحیم (۱۹۸۳) تدوین شد که دارای ۲۸ سوال و هدف آن ارزیابی سبک‌های حل تعارض بین فردی است. خرده مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت‌اند از: سبک یکپارچگی، سبک مسلط، سبک ملزم شده، سبک اجتناب کننده و سبک مصالحه‌ای.

جدول ۳: توزیع سؤالات پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم

سؤالات	تعداد سؤالات	بعد
۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷	۷	سبک یکپارچگی
۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳	۶	سبک مسلط
۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸	۵	سبک ملزم شده
۱۹-۲۰-۲۱-۲۲	۴	سبک اجتناب کننده
۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸	۶	سبک مصالحه

همان‌طور که در جدول (۲) مشاهده می‌شود؛ این پرسشنامه با طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً موافق (۵) تا کاملاً مخالف (۱) نمره‌گذاری می‌شود. برای بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه حاصل جمع امتیازات داده شده توسط پاسخ دهنده به تک تک سؤالات پرسشنامه با هم جمع می‌شود. نمره بدست آمده نمره کلی پرسشنامه بوده و دامنه‌ای از ۰ تا ۱۵۰ خواهد داشت که نمرات کمتر از ۱۰۰ به معنای وجود مشکل در رابطه زناشویی و عدم سازگاری است و نمرات بالاتر نشان‌دهنده رابطه بهتر و سازگاری بیشتر است.

Spanier (۱۹۷۶) پایایی این مقیاس را در کل نمرات ۰/۹۶ برآورد نمود که نشان می‌دهد این مقیاس از همسانی درونی قابل توجهی برخوردار است. همسانی درونی زیرمقیاس‌ها را نیز بین خوب تا عالی برآورده کرده است که عبارتند از: توافق دونفره ۰/۹۰، همبستگی دونفره ۰/۸۱، رضایت دونفره ۰/۹۴ و ابراز عواطف دو نفره ۰/۷۳. در ایران این مقیاس توسط آموزگار و حسین‌نژاد (۱۳۷۴) هنجاریابی شده است. این مقیاس با روش باز آزمایی و با فاصله زمانی ۱۰ روز روی نمونه‌ای متشکل از ۱۲۰ نفر از زوجین (۶۰ عزن، ۶۰ عمرد) اجرا شد و برای بررسی میزان همبستگی نمرات از روش گشتاوری پیرسون استفاده شد.

Rahim و Magner (۱۹۹۵) همسانی درونی زیرمقیاس‌های آن را بین ۰/۷۲ تا ۰/۷۷ گزارش کردند. همچنین نتایج حاصل از تحلیل عامل اکتشافی نشان داد که ماده‌های پرسشنامه ۰/۸۹ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کند. در پژوهش حقیقی و همکاران (۱۳۹۱) بر روی زوجین معلم شهر بندرعباس پایایی این پرسشنامه را در زیرمقیاس‌های آن بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۵ متغیر بود. نتایج حاصل از تحلیل عامل تأییدی نشان داد که ۵ عامل این پرسشنامه ۷۵ درصد واریانس کل را تبیین می‌کند (ظهوری و همکاران، ۱۳۹۹).

یافته ها

طبق نتایج دموگرافیک ۵۰ نفر (۲۵ درصد) از افراد نمونه کمتر از ۲۵ سال، ۵۲ نفر (۲۶ درصد) بین ۲۶ تا ۳۰ سال و همین تعداد بیشتر از ۳۶ سال سن داشته اند. در حالی که ۴۶ نفر (۲۳ درصد) بین ۳۱ تا ۳۵ سال سن داشته اند.

تحصیلات بیشتر افراد نمونه لیسانس است که شامل ۸۹ نفر (۴۴/۵ درصد) بوده است. ۶۸ نفر (۳۴ درصد) از افراد نمونه بین ۱ تا ۳ سال، ۴۸ نفر (۲۴ درصد) بین ۴ تا ۷ سال، ۳۰ نفر (۱۵ درصد) بین ۸ تا ۱۲ سال و ۵۴ نفر (۲۷ درصد) بالاتر از ۱۲ سال از دواج آن‌ها گذشته است.

اطلاعات توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، کمترین و بیشترین نمرات) مربوط به متغیرهای پژوهش در جدول (۶) ارائه شده است.

جدول ۶: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کمترین	بیشترین
سبک حل تعارض	سبک یکپارچگی	۲۵/۵۵	۷/۲۵	۳۵
	سبک مسلط	۱۴/۶۹	۵/۰۲	۳۰
	سبک ملزم شده	۲۰/۱۴	۳/۱۷	۲۵
	سبک اجتناب کننده	۱۵/۷	۲/۳۶	۲۰
	سبک مصالحه	۱۳/۹۲	۳/۸۴	۳۰
ملاک	۱۲۱/۰۰۵	۳۴/۲۷	۳۲	۱۷۹

جدول ۷: ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

	سازگاری زناشویی	
۱	سبک یکپارچگی	۰/۷۹۸**
۲	سبک مسلط	-۰/۵۵۷*
۳	سبک ملزم شده	-۰/۳۴۷*
۴	سبک اجتناب کننده	-۰/۴۸۴**
۵	سبک مصالحه	۰/۷۵۹**

**P<.۰۱, *P<.۰۵

در جدول (۴) مقیاس درجه‌بندی سؤالات پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم آورده شده است.

جدول ۴: مقیاس درجه بندی سؤالات پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم

گزینه انتخابی	کاملاً موافقم	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	مخالقم	کاملاً مخالفم
امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱

این پرسشنامه با طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً موافقم (۵) تا کاملاً مخالفم (۱) نمره‌گذاری می‌شود. برای بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه حاصل جمع امتیازات داده شده توسط پاسخ‌دهنده به تک تک سؤالات پرسشنامه با هم جمع می‌شود. حد نمرات پرسشنامه در جدول (۳-۷) آورده شده است.

جدول ۵: حد نمرات پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم

حد پایین نمره	حد متوسط نمرات	حد بالای نمرات
۲۸	۸۴	۱۴۰

با توجه به جدول (۳-۷)، در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۲۸ تا ۵۶ باشد، میزان حل تعارض در جامعه ضعیف می‌باشد. در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۵۶ تا ۸۲ باشد، میزان حل تعارض در سطح متوسطی است. در صورتی که نمرات بالای ۸۲ باشد، میزان حل تعارض بسیار خوب است.

نتایج در جدول (۶) نشان داده است که میانگین سبک‌های حل تعارض یکپارچگی، مسلط، ملزم شده، اجتناب کننده و مصالحه به ترتیب ۲۵/۵۵، ۱۴/۴۶، ۲۰/۱۴، ۱۵/۷، ۱۳/۹۲ حاصل شده است. میانگین متغیر سازگاری زناشویی برابر با ۱۲۱/۰۰۵ حاصل گردیده است.

ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش در جدول (۷) ارائه شده است.

جدول (۷) اطلاعات مربوط به همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد که همبستگی درونی متغیرهای پژوهش معنی دار است ($p < 0.01$)

پارامترهای مربوط به تاثیرات مستقیم در جدول (۸) ارائه شده است.

جدول ۸: پارامترهای تاثیرات مستقیم در مدل پژوهش

مسیر	ضرایب استاندارد	ضرایب غیراستاندارد	نسبت بحرانی	سطح معناداری (P)
سبک یکپارچگی ---> سازگاری زناشویی	۰/۴۲۳	۱/۹۴	۷/۸۸	۰/۰۰۱
سبک مسلط ---> سازگاری زناشویی	-۰/۰۸۷	-۰/۵۹۵	-۱/۶۷	۰/۰۹۸
سبک ملزم شده ---> سازگاری زناشویی	۰/۰۳	۰/۱۹۴	۰/۵۶۶	۰/۵۷۱
سبک اجتناب کننده ---> سازگاری زناشویی	-۰/۰۰۵	-۰/۰۲۵	-۰/۰۸۴	۰/۹۳۳
سبک مصالحه ---> سازگاری زناشویی	۰/۲۰۶	۱/۷۸	۳/۸۸	۰/۰۰۱

براساس نتایج به دست آمده در جدول (۴-۹) سبک‌های مسلط، ملزم شده و اجتناب کننده با سازگاری زناشویی رابطه معنی داری نشان نداده اند ($P > 0.05$). سایر سبک‌ها رابطه معنی دار است.

براساس نتایج به دست آمده در جدول (۴-۹)، ضریب مسیر بین سبک یکپارچگی با سازگاری زناشویی برابر با $\beta = 0.423$ و نسبت بحرانی به دست آمده برابر با 7.88 می‌باشد که در سطح $P < 0.001$ قرار دارد و از لحاظ آماری معنی دار است. هم چنین ضریب مسیر بین سبک مصالحه با سازگاری زناشویی برابر با $\beta = 0.206$ و نسبت بحرانی به دست آمده برابر با 3.88 می‌باشد که در سطح $P < 0.001$ قرار دارد و از لحاظ آماری معنی دار است. اما نتایج نشان داده است که ضریب مسیر سبک مسلط با سازگاری زناشویی برابر با $\beta = -0.087$ و نسبت بحرانی به دست آمده برابر با -1.67 می‌باشد که کمتر از 1.96 بوده و معنی داری حاصل برابر با 0.098 و بیشتر از 0.05 و لذا غیر معنی دار است. هم چنین ضریب مسیر سبک ملزم شده با سازگاری زناشویی $\beta = 0.03$ و سبک اجتناب کننده با سازگاری زناشویی $\beta = -0.005$ به دست آمده است که نسبت بحرانی کمتر از 1.96 و معنی دار نیست ($p > 0.05$). لذا می‌توان گفت، با افزایش سبک‌های مثبت حل تعارض شامل یکپارچگی و مصالحه به طور مستقیم سازگاری زناشویی زنان متأهل افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه گیری

طبق نتایج شیوه‌های حل تعارض توان پیش بینی کنندگی سازگاری زناشویی را دارند. نتایج تحقیق نشان داد که از بین سبک‌های حل تعارض که شامل سبک یکپارچگی، سبک مصالحه، سبک مسلط، سبک ملزم شده و سبک اجتناب کننده

بوده است، سبک‌های یکپارچگی و مصالحه با سازگاری ارتباط معنادار نشان داده اند ($P < 0.001$) و سبک‌های دیگر ارتباط معنادار نداشته اند ($P > 0.05$). لذا می‌توان گفت، با افزایش سبک‌های مثبت حل تعارض شامل یکپارچگی و مصالحه به طور مستقیم سازگاری زناشویی زنان متأهل افزایش می‌یابد.

نتایج تحقیق حاضر با یافته‌های محمدزاده شهیر (۱۳۹۸)، Ünal و Akgün (۲۰۲۲) که بین ابعاد سبک‌های حل تعارض با سازگاری زناشویی ارتباط معنادار بدست آوردند و با یافته آزادی فرد و امانی (۱۳۹۷) که بین سبک‌های حل تعارض با رضایت زناشویی ارتباط معنادار نشان داده اند، همسو است.

در تبیین این یافته تحقیق می‌توان گفت که وجود تعارض و اختلاف بین زوجین، بر روابط زناشویی زوجین تاثیر منفی می‌گذارد و فاصله عاطفی و ذهنی بین آنها ایجاد می‌کند. (Kunzler و همکاران، ۲۰۲۰) و (İlmen و Sürücü، ۲۰۲۲) عنوان نموده اند که تاب‌آوری سازگاری زناشویی را در بین زوجین افزایش داده و منجر به بهبود زندگی زناشویی می‌شود و وجود تعارض می‌تواند بر احساس تاب‌آوری زوجین در محیط زناشویی تاثیر منفی بگذارد. نتایج بیانگر این است که سبک‌های یکپارچگی و مصالحه باعث بهبود سازگاری زناشویی شده اند. همان طور که Silman (۱۹۸۰) نیز معتقد است شیوه‌های حل تعارض مثبت مانند سازش و مذاکره با مهارت‌های ارتباطی افزایش یافته توسط بلوغ شناختی اجتماعی و درک بین فردی بالاتر همراه است. سبک یکپارچه مستلزم اهمیت دادن زیاد به نگرانی خود و دیگران می‌باشد (کرمی و همکاران، ۱۴۰۲) و در این سبک میزان همکاری و تشریک‌مساعی بین طرفین باعث می‌شود تا افراد بتوانند مسائل موجود بین یکدیگر را حل کنند و با کمترین تنش و درگیری و احساس نامطلوب و با پذیرش متقابل به حل مسئله بپردازند. لذا

تعارض نیز منجر به سرخوردگی و افت رضایت و صمیمیت زناشویی می‌شود و سازگاری زناشویی را کاهش می‌دهد.

از آنجایی که این تحقیق فقط بر روی زوجین شهر شاهین‌شهر انجام شده است، لذا در تعمیم نتایج باید احتیاط صورت پذیرد. این تحقیق بر روی زنان متأهل انجام گردیده و تعمیم یافته به زنان مجرد و یا مطلقه و مردان با احتیاط عمل شود. این پژوهش به صورت مقطعی انجام شده است. به این دلیل، نتیجه‌گیری درباره علیت را دشوار می‌سازد. کم بودن حجم نمونه: در صورتی که به حجم نمونه بزرگتری دسترسی بود، احتمال داشت نتایج دقیق‌تری بدست آید. تعداد پرسش‌های پرسشنامه‌ها به طولانی شدن زمان اجرای آن انجامید که بر مقدار دقت پاسخ‌های شرکت‌کنندگان بی‌تاثیر نبوده است.

پیشنهاد می‌شود تا متغیرهای مستقل دیگری از جمله متغیرهای میانجی و وابسته در نظر گرفته و ارزیابی شوند. پیشنهاد می‌شود که تحقیق بصورت مقایسه‌ای بین زنان متأهل، مجرد و مطلقه و یا مقایسه با مردان انجام شود. در آخر می‌توان پیشنهاد نمود که آموزش سبک‌های حل تعارض به‌عنوان یکی از مهارت‌های مهم زندگی به زوجین می‌تواند به آنها کمک کند تا تاثیر سبک‌های مختلف حل تعارض را بیاموزند و شیوه‌های به کار گیری آنها برای بهبود رضایت و سازگاری زناشویی را فراگیرند. براساس نتایج کلی تحقیق، می‌توان پیشنهاد نمود که توسعه مشاوره زناشویی و آموزش خانواده و فرهنگ سازی برای استفاده از این گونه خدمات می‌تواند به بهبود روابط زناشویی کمک کند.

موازن اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت‌کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

استفاده از سبک تعارض یکپارچه باعث بهبود سازگاری زناشویی شده است.

از سوی دیگر نتایج نشان داده که سبک مصالحه نیز توان پیش بینی سازگاری زناشویی را داشته است. همانگونه که رحیم (۲۰۱۷) عنوان نموده است این شیوه شامل دادن و گرفتن یا به‌اشتراک‌گذاری است که به‌موجب آن هر دو طرف از چیزی صرف‌نظر می‌کنند تا یک تصمیم قابل‌قبول دوجانبه بگیرند. می‌توان گفت که در مصالحه هر دو طرف ارتباط برای تداوم ارتباط و داشتن احساس مطلوب نسبت به خود و دیگران تلاش می‌کنند و این امر می‌تواند به بهبود رابطه زوجین نیز کمک کند. Spanier (۱۹۷۶) وجود همبستگی، توافق و ابراز و کنترل عواطف را از ابعاد سازگاری زناشویی برشمرده است و نتایج تحقیق حاضر نشان داده است که استفاده از سبک مصالحه منجر به ایجاد توافق و بهبود عواطف مثبت در روابط زوجین می‌شود و سازگاری زناشویی را بهبود می‌بخشد.

از سوی دیگر، نتایج نشان داده است که سبک‌های مسلط، ملزم شده و اجتنابی توان پیش بینی سازگاری زناشویی را نداشته‌اند. سبک مسلط نشان دهنده توجه زیاد به خود و کم توجهی به دیگران است و فرد مسلط می‌خواهد به هر قیمتی برنده شود (Rahim, ۲۰۱۷) و احترام و نیازهای دیگران برای او ارزش چندینی ندارد. این سبک نشان دهنده مشارکت پائین و ترجیح بیش از حد خود است و قاعده‌تاً استفاده از چنین سبکی نمی‌تواند منجر به رضایت و سازگاری شود. همچنین شیوه ملزم شده یا متعهد شده نشان دهنده نگرانی کم برای خود و نگرانی زیاد برای دیگران است. این نیز به‌عنوان سازگار شدن شناخته می‌شود و در چنین سبکی از حق خود به نفع دیگران می‌گذرد و لذا فرد احساس ناتوانی، گناه، ناکارآمدی و عزت نفس پائین دارد. بدین ترتیب فرد فرصتی را در اختیار طرف مقابل می‌گذارد که بدون درک متقابل و احساس مسئولیت وارد رابطه شوند. از سوی دیگر، در اغلب مواقع، در روابط زناشویی، استفاده از این سبک این احساس را ایجاد می‌کند که نمی‌تواند به شریک زندگی خود به‌عنوان فردی قاطع، مصمم، پشتیبان و موفق تکیه کند و استفاده از این سبک بر صمیمیت، رضایت و سازگاری زناشویی تاثیر منفی می‌گذارد. سبک اجتنابی نیز نشان دهنده توجه کم به خود و دیگران است که با کنارگیری، ردکردن، دورزدن موقعیت‌ها همراه است (Rahim, ۲۰۱۷) و باعث به تعویق انداختن مسائل و کنار کشیدن از مشکلات می‌شود. استفاده از این سبک نیز باعث ایجاد عدم اطمینان خاطر، سطح پائین اعتماد و نارضایتی از وضعیت موجود می‌شود، چون مسائل حل نمی‌شوند و فرد احساس می‌کند که همسر او با بی مسئولیتی و ضعف درونی با مسائل برخورد می‌کند. استفاده از این سبک حل

<https://doi.org/10.1080/13548506.2021.1936579>

Haghighi H, Zarei A, Qaderi F. Examining the factor structure and psychometric properties of Rahim's conflict resolution style questionnaire (ROCI-II) among Iranian couples, *Family Counseling and Psychotherapy*, 2018; 3(1): 534-561. [Persian]

İlmen Z, Sürücü A. The Predictive Relationship Between Marital Adjustment, Psychological Birth Order, and Psychological Resilience of Married Individuals. *The Family Journal*, 2022;0(0). <https://doi.org/10.1177/10664807221124256>

Işık E, ÖzbilerŞ, Schweer-Collins ML, Rodríguez-González M. Differentiation of Self Predicts Life Satisfaction through Marital Adjustment. *The American Journal of Family Therapy*, 2020; 48(3): 235-249. <https://doi.org/10.1080/01926187.2020.1732248>

Jaffar A, Aqeel M, Abbas J, Shaheer B, Aman J, Sundas J, Zhang W. The Moderating Role of Social Support for Marital Adjustment, Depression, Anxiety, and Stress: Evidence from Pakistani Working and Nonworking Women. *Journal of Affective Disorders*. 2018; 244: 231-238. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.07.071>

Jiménez-Picón N, Romero-Martín M, Ramírez-Baena L, Palomo-Lara J C, Gómez-Salgado J. Systematic Review of the Relationship between Couple Dyadic Adjustment and Family Health. *Children*, 2021; 8(6): 491. <https://doi.org/10.3390/children8060491>

Karmi J, Zakiyi A, Seidi MS. Measuring and evaluating the family: from theory to practice, Tehran, Azmounyar Poya. 2023. [Persian]

Kendrick H M, Drentea P. Marital Adjustment. *Encyclopedia of Family Studies*. 2016. <https://doi.org/10.1002/9781119085621.wbefs071>

واژه نامه

1. Conflict resolution
تعارض زناشویی
2. Dyadic Adjustment Questionnaires (DAS)
مقیاس سازگاری زناشویی
3. Rahim Conflict Resolution Styles Questionnaire (ROCI-II)
پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم

فهرست منابع

Afzali N, Babakhani N. Self-differentiation, hardiness, conflict resolution styles and marital adjustment, the 7th Congress of the Iranian Psychological Association, Tehran. 2019. [Persian]

Alipour Z, Kazemi A, Kheirabadi G, Eslami AA. Marital communication skills training to promote marital satisfaction and psychological health during pregnancy: a couple focused approach. *Reprod Health* 2020; 17, 23. <https://doi.org/10.1186/s12978-020-0877-4>

Azadifar S, Amani R. The relationship between communication beliefs and conflict resolution skills with marital satisfaction, <https://civilica.com/doc/703721>. 2015 [Persian]

Bertoni A, Iafrate R, Donato S, Rapelli G. Marital Adjustment. In: Maggino, F. (eds) *Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research*. Springer, Cham. 2020.

Delatorre MZ, Wagner A. Marital Conflict Management of Married Men and Women. *Psico-USF*, 2018; 23(2): 229-240. <https://doi.org/10.1590/1413-82712018230204>

Frozeti A. Dialectical behavior therapy for conflicted couples to achieve peace, intimacy in marital relationships. Translated by M. Ghiashi and M. Poursalehi 1401, Tehran, Arjmand Publications. 2006. [Persian]

Gatien C, Too A, Cormier S. Dimensions of relationship adjustment as correlates of depressive and anxiety symptoms among individuals with chronic pain. *Psychology, Health & Medicine*, 2021; 27(80),

- Marital Adjustment: The Buffering Effect of Partner's Responsive Behavior. *Social Psychological and Personality Science*, 2022; 13(1): 220–232. <https://doi.org/10.1177/19485506211001687>
- Rahim M A, Magner N R. Confirmatory factor analysis of the styles of handling interpersonal conflict: First-order factor model and its invariance across groups. *Journal of Applied Psychology*, 1995; 80(1): 122–132. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.80.1.122>
- Rahim MA. *Managing Conflict in Organizations*. New York. 2017. <https://doi.org/10.4324/9780203786482>
- Ripley JS, Worthington EL, Garthe RC. et al. Trait Forgiveness and Dyadic Adjustment Predict Postnatal Depression. *J Child Fam Stud*, 2018(27): 2185–2192 <https://doi.org/10.1007/s10826-018-1053-0>
- Roshani S, Tafta M, Khosravi Z. Meta-analysis of divorce research in Iran in the last two decades (1377-1397) and providing solutions to reduce divorce and its negative consequences for women and children. *Women in development and politics*. 2019; 17(4): 653-674. [Persian]
- Sahibdel H, Pakdaman M. Couple therapy guide based on the successful marriage scale, Khorasan Razavi Mahvelayt, Nashjaliz. 2018. [Persian]
- Spanier GB. Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 1976; 38(1): 15–28. <https://doi.org/10.2307/350547>
- Tafsileh M, Elmi M. Investigating the relationship between marital compatibility and vitality of married women in Tabriz. *Women and Society Scientific-Research Quarterly*, 2021; 12(45): 28–40. <https://doi.org/10.30495/jzv.2021.4562>. [Persian]
- Taşcıoğlu G, Çakıcı E, Cirhinlioğlu F G. Somatization level among psychosomatic dermatology patients: relationship with dyadic adjustment, gratitude, forgiveness, Kermani Mamazandi Z, Akbari Belutbangan A, Mohammadifar MA. Testing a model to explain happiness based on marital compatibility and life satisfaction: the mediating role of forgiveness. *Bi-Quarterly Journal of Family Psychology*, 2019; 6(2): 29–42. [Persian]
- Kunzler A M, Helmreich I, König J, Chmitorz A, Wessa M, Binder H, Lieb K. Psychological interventions to foster resilience in healthcare students. *The Cochrane database of systematic reviews*, 2020; 7(7), CD013684. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD013684>
- Lev-ari S, Gepner Y, Goldbourt U. Dissatisfaction with married life in men is related to increased stroke and all-cause mortality. *J. Clin. Med.* 2021; 10: 1729. <https://doi.org/10.3390/jcm10081729>
- Li X, Cao H, Zhou N, Ju X, Lan J, Zhu Q, Fang X. Daily communication, conflict resolution, and marital quality in Chinese marriage: A three-wave, cross-lagged analysis. *Journal of Family Psychology*, 2018; 32(6): 733–742. <https://doi.org/10.1037/fam0000430>
- Mangialavori S, Terrone G, Cantiano A, Chiara Franquillo A, Di Scalea G L, Ducci G, Cacioppo M. Dyadic adjustment and prenatal parental depression: A study with expectant mothers and fathers. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 2019; 38(10): 860–881. <https://doi.org/10.1521/jscp.2019.38.10.860>
- Mohammadzadeh Sh. The role of empathy, appreciation and conflict resolution styles in predicting couple compatibility, Payam Noor University, Ardabil Province, Payam Noor Center, Ardabil. 2019. [Persian]
- Omran S, Jamhari F, Ahadi H. Prediction of marital compatibility based on metacognitive beliefs, taking into account the mediating role of marital conflicts. *Scientific Research Quarterly Journal of Psychological Sciences*. 2018; 17 (68): 501–508. [Persian]
- Pietromonaco PR, Overall NC, Powers SI. Depressive Symptoms, External Stress, and

- Whisman MA, du Pont A, Rhee S H, Spotts E L, Lichtenstein P, Ganiban JM, Neiderhiser J M. A genetically informative analysis of the association between dyadic adjustment, depressive symptoms, and anxiety symptoms. *Journal of Affective Disorders*, 2018; 237: 18-26. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.04.105>
- Zahiri A, Basaknejad S, Abbaspour ZA. The effectiveness of couple therapy based on improving the quality of life of conflict resolution styles, marital satisfaction and quality of life of couples with a history of breaking the contract. *Journal of Family Psychology*, 2020; 7(2): 1-16. [Persian]
- Zurlo MC, Cattaneo Della Volta M, Vallone F. The association between stressful life events and perceived quality of life among women attending infertility treatments: the moderating role of coping strategies and perceived couple's dyadic adjustment. *BMC Public Health* 19, 1548. 2019. <https://doi.org/10.1186/s12889-019-7925-4>
- and perfectionism. *Alpha psychiatry*, 2021; 22(3): 165-170. <https://doi.org/10.5455/apd.113545>
- Tilden T, Theisen M, Wampold BE, Johnson S U, Hoffart A. Individual distress and dyadic adjustment over the course of couple therapy and three-year follow-up: A replication study. *Psychotherapy Research*. 2019; 30(3): 375-386. <https://doi.org/10.1080/10503307.2019.1645369>
- Ünal Ö, Akgün S. Conflict resolution styles as predictors of marital adjustment and marital satisfaction: an actor-partner interdependence model. *Journal of Family Studies*, 2022; 28(3): 898-913. <https://doi.org/10.1080/13229400.2020.1766542>
- Uzunçakmak T, Alp Yılmaz F. Determination of dyadic adjustment, happiness and related factors in married Turkish women living in Anatolia. *J Relig Health* 2021; 60: 1937-1951. <https://doi.org/10.1007/s10943-020-01021-8>

